

§ 114 Det klingande kulturarvet – vem tar ansvar för det?

HANS G ERIKSON:

Ordförande, Kyrkomötets ledamöter och biskopar! Först vill jag bara meddela bifall till utskottets förslag.

Motionärerna menar att det finns risk för att medvetenheten inom Svenska kyrkan runt ett klingande kulturarv inte är lika stor som kulturarvet med kyrkobyggnader, kyrkomiljöer och inventarier. De föreslår därför att Kyrkostyrelsen ska utreda möjligheten till en kyrkomusikalisk fond för utveckling och bevarande av Svenska kyrkans muskarv. Ekonomiskt stöd för framförande av stora verk, som det står, är här viktigt. Utskottet anser dock, till skillnad från motionärerna, att medvetenheten inom Svenska kyrkan om det klingande kulturarvet är mycket stort. Det vittnar besökssiffrorna i kyrkorna om vid musikgudstjänster och konserter av olika slag. Det är musiken som håller Svenska kyrkan vid liv många gånger just nu.

Kyrkolivsutskottet delar motionärernas oro för hur musiken inom kyrkan ska fortleva, utvecklas och finansieras. Motionen 2010:21 fick utskottet att ingående diskutera framtiden för kyrkomusiken och ekonomin. Kyrkomusiken måste fortleva och utvecklas. Utan musiken stannar kyrkan, som en kyrkomusiker uttryckte det för mig. Men varför föreslår då utskottet att motionen ska avslås? Utskottet anser att Kyrkostyrelsen inte nu ska utreda inrättande av en fond för bland annat stöd av framförande av stora verk. Vad är stora verk? Var går gränsen mellan små och stora verk? Var ska ett beslut tas om vad ett stort verk är?

Utskottet menar att motionen inte primärt hör hemma i en utredning hos Kyrkostyrelsen. Engagemanget och ansvaret för kyrkomusiken i kyrkans dagliga verksamhet hoppas utskottet ska finnas hos församlingarna och i stiftet. Kyrkomusiken ska därför ha hög prioritet vid verksamhetsutveckling och budgetplanering. Bekymret i dag är naturligtvis ekonomin. Det är inte gratis med kyrkomusik som vi vet. I Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:1 är musiken inte heller ett område som prioriteras, tyvärr. Församling och stift bör undersöka alla möjligheter till samarbete med andra församlingar, eget och andras stift, kommunal kulturnämnd, kulturskolor, musikskolor, högskolor med kammarmusikutbildning, körer, länsmusikorganisationer och näringslivet till exempel för just stora verk. Genom kommunen finns också möjlighet att få stöd från Statens kulturråd. Det krävs således initiativ från präster, kyrkomusiker och förtroendevalda för att klara av ekonomin, om man vill göra satsningar för att det klingande arvet ska utvecklas och leva vidare. Långa utredningar är inte alltid till hjälp.

Med här presenterade motiveringar föreslår utskottet avslag på motion 2010:21. Vi yrkar alltså bifall till utskottets förslag.

SVEN ESPLUND:

Ordförande, ärade ledamöter! Det klingande muskarvet – vem tar ansvaret för det? Först vill jag säga att jag inte har något yrkande. Vi motionärer vill tacka för utskottets mycket grundliga och välvilliga behandling av vår motion 2010:21. Vi är samtidigt mycket ledsna för att vi har skapat bryderi i utskottet över hur man ska hantera en sådan här motion och det praktiska genomförandet.

Motionens rubrik är ju en fråga. Vem tar ansvar? Vi tolkar svaret att det är hela Svenska kyrkans ansvar, men främst församlingarnas. Vi kan dela den uppfattningen, men genom att församlingarnas ekonomi sätts under allt starkare press de närmaste tio åren vill vi mobilisera lite extra resurser för att säkerställa att det kyrkomusikaliska arvet kan föras vidare till kommande generationer. Vi vill alltså se insatser på detta område som en investering i mission och medlemsvård.

Det är alldeles för lätt att betrakta varje kostnad bara som en kostnadspost och inte som en investering i någonting som ska ge utdelning på lång sikt.

I vilka former den nationella nivån kan stötta församlingarna i bevarandet av det kyrkomusikaliska arvet bör diskuteras vidare. Utskottet redogör för vad den nationella nivån gör. Man yttrar sig i betänkanden, man svarar på remisser och man försöker ge Svenska kyrkan sin rättmätiga plats i kulturlivet i landet. Vi bör dock alla ta vara på det arbetet och ta del av det här betänkandet. Vi bör också föra med oss insikten om de möjligheter som faktiskt finns att delta i regionernas samordning för att forma regionens kulturplan och därmed också till exempel få del av Statens kulturråds bidrag. Vi måste alltså, som här har sagts, bli mycket aktiva för att värna detta kulturarv.

Vi motionärer lovar återkomma i frågan. Tack.

HANS ULFVEBRAND:

Fru ordförande, vänner i Kyrkomötet! Jag har inget yrkande, men det gäller att motionera så man håller sig i trim. Vi motionärer är övertygade om att om och om igen påminna varandra om det som kanske verkar självklart för de flesta, nämligen att många genom musiken och sången, klassiska verk som nyskapade verk, kommer närmare den kristna trons källor.

Jag ska ge en solskenshistoria. En man utträdde ur Svenska kyrkan för cirka 30 år sedan. I den församling där han bor bidrar han med en stor, generös ekonomisk gåva att delas lika mellan församlingens musikliv och församlingens diakoni, utan att åter inträda i kyrkan. Det är en bra tanke att ha för framtiden, att se hur människor vill rikta sitt engagemang. För ett tag sedan var jag på ett föredrag som hade rubriken *Hur mycket poesi tål en bekännelse?* Jag tror att bekännelsen tål mycket poesi. Man kanske kan ställa frågan, hur mycket musik tål en bekännelse? Mitt svar är där likadant.

När jag ändå står här tänkte jag avsluta just med lite poesi som jag tycker hör ihop med både själva poesin och musiken. Först var det en liten grabb som skulle lära sig Psalm 23 i Psaltaren utantill enligt 1917 års översättning, "Herren är min herde, mig skall intet fattas". Det där med utantill är inte så lätt. Han sa: "Herren är min och jag kan inte fatta't." Det tror jag han delar med väldigt många som har varit med om fantastiska musikupplevelser i kyrkan. Därför är det viktigt med ett flöde och en satsning på de nivåerna också.

Nu ska jag bara ta en rad poesi till. Johannes Edfelt, efter en vandring på Stockholms gator: "Det har hänt min person mitt i stora städers larm och ångestflämt att jag hört en obeskrivlig ton från ett trotsigt himmelskt instrument." Vi återkommer trotsigt i denna fråga. Tack.

ANNA BRANDONÉ

Ordförande, ledamöter! Upplivad och riktigt glad över motion 2010:21 och utskottets kloka och analyserande redogörelse för motionens dröm om musiken som en fortsatt framtidsfråga i kyrkan, vill jag yrka bifall till utskottets förslag.

Jag gläder mig åt optimismen i förslaget. Jag delar den inte vad gäller möjligheten att slå sig fram i den borgerliga kommunen och på lokal, regional och central nivå kunna hitta nya medel till musiken. Jag har en hemsk känsla av att det nog måste ordnas av oss själva i kyrkan, med all den entusiasm som ändå finns för frågan på lokal och regional och kanske till och med central nivå. Jag ser nu i mitt uppdrag som regionalpolitiker hemma i Skåne hur huggsexan för längesedan är i gång när det gäller att slå sig fram till förhandlingar om portföljen. Det stora kruxet är faktiskt att det egentligen inte finns några nya pengar i

systemet. Däremot finns det växande behov och stor oro för icke uppräknade lönekostnader och annat.

Men självklart, kom tillbaka alerta motionärer, med den här motionen. Självklart ska uppmaningen gälla att vi alla gör så gott vi kan hemmavid för att få del av de eventuella nya pengarna. Låt oss jobba på lokalt, regionalt och centralt. Låt oss behärska den optimism som kanske finns. Jag ska aldrig mer under det här året, tills vi möts i nästa kyrkomöte, säga ett enda ont ord om den klenrognhet jag känner inför att vi ska lyckas. Låt oss försöka. Det är väl det man ska göra i sådana här viktiga framtidsfrågor. Tack.